

N:o 170.

Af Herr Friherre D. von Schulzenheim: Derom att en del af de åt Riksgälds-kontoret nu uppdragna göromål måtte öfverflyttas till Statskontoret.

Sedan Riksdagen uti skrifvelse af den 15 Maj 1868 hos Kongl. Maj:t framställt behovet af den s. k. administrativa domsrättens upphörande och förvaltningens förenkling i vissa hänseenden, har Kongl. Maj:t med anledning deraf, i sin till Riksdagen nu afgifna proposition angående statsverkets tillstånd och behof, till Riksdagens pröfning öfverlemnadt, huruvida det icke skulle vara lämpligt, att de till Riksgäldskontoret nu ingående statsintrader, hädanefter inginge till Statskontoret, hvaremot bestyret med lån för jernvägar, kanaler och andra allmänna arbeten, jemte derå inflytande återbetalningar, skulle vid Riksgäldskontoret fortfarande bibehållas.

Då jag emellertid för min del anser ej mindre att sistnämnde bestyr med lätthet äfven kan skiljas från Riksgäldskontoret och af Statskontoret öfvertagas, än ock, att Riksdagen, då den önskar förenkling i förvaltningen, framför allt bör vara mån om, att såsom exempel sjelf tillämpa all möjlig sådan vid de under Riksdagen direkt stående verk, får jag vördsamt härigenom hemställa, att så väl allmänna bevillningen, som uppbörden af räntor och amorteringar af till sjösänkningar, odlingar, kanaler och jernvägar lemnade lån äfven må öfverflyttas på Statskontoret till lättnad för de lägre uppbördsverken, som nu måste delvis insända sin uppbörd till Statskontoret och delvis till Riksgäldskontoret, i sammanhang hvarmed granskningen af kontrakt och säkerheter för sådana fall borde tilläggas Statskontoret.

För att närmare motivera detta mitt förslag, beder jag att få erinra om följande, nemligen:

Anslag till väganläggningar och vägförbättringar.

Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader avslutar kontrakt med vederbörande och meddelar Riksgälds-kontoret underrättelse om villkoren och tiderna för utbetalning af anslaget. Villkoren äro: det antagna kontraktets företeende och bevis om arbetets början inom föreskrifven tid för utbekommande af första andelen, samt styrelsens underrättelse om arbetets afsyning och godkännande för utbetalning af sista andelen.

Anslag för årensningar, mindre hamn- och brobyggnader m. m.

Lika med föregående.

Anslag för myrutdikningar och vattenaftappningar till minskande af frostländighet.

Lika med föregående.

Lån till aftappningar och odlingsföretag.

Väg- och Vattenbyggnads-styrelsen avslutar kontraktet och bestämmer tid för utbetalningen, som vanligen sker på en gång. Villkor: det antagna kontraktets företeende, bevis om arbetets påbörjande, afgifvande af skuldförbindelse å lånet, borgen därför, som kunna godkännas, bemyndigande att utfärda förbindelsen å lånet och att lyfta detsamma, borgen försedd med domarens eller Konungens Befallningshafvandes vederhäftighetsbevis.

I Riksgälds-kontoret göres en uträkning öfver hela räntan för den tid, under hvilken lånet med stadgade procent skall återbetalas. Denna räntesumma sammanslås med kapitalet, och summan deraf fördelas på årens antal lika, så vidt talet går jemnt upp deri, annars blir ett mindre belopp för sista inbetalningsåret.

Uträkningen häröfver tillställes vederbörande Konungens Befallningshafvande för att tjena till ledning vid fördelning af betalningsskyldighet mellan intressenterne. Sedan denna fördelning skett och utslaget derom blifvit anteckadt i jordeböckerna såsom ett hemmanet

åliggande onus, uppbäres det på hvarje delegande hemman eller hemmansdel årligen belöpande belopp enligt utfärdad debetsedel vid upp-
bördsstämman af kronobetjeningen och levereras till landtränteriet,
hvarifrån inbetalningen verkställles till Riksgälds-kontoret. *Således på
samma gång som allmänna bevillningen.*

Lån till städer och myndigheter.

Utgifvas enligt därför af Kongl. Maj:t och Riksdag särskildt be-
stämda vilkor.

Lån för jernvägsbyggnader.

Lika med föregående. Kontrakten afslutas af Väg- och Vatten-
byggnadsstyrelsen och inbetalningen af båda dessa slag af lån verkställles
enligt förbindelserna.

I Riksgälds-kontoret föres en liggare öfver lån till vissa bestämda
föremål (jernvägar, städers uppbyggande, större hamnbyggnader m. m.)
och en liggare öfver lån till odlingsföretag, som återbetalas med krono-
utskylderna. Dessutom föres liggare öfver gamla lån till nedbrunna
städer, hvilka lån dock nu snart äro slutbetalda. Numera afgifver staden,
som erhåller lånet, sin förbindelse å hela lånets vederbörliga inbetalning.
Förandet af dessa liggare gifver på långt när icke sysselsättning åt en
person.

Om således hela bestyret med förenämnde anslag och lån öfver-
flyttas till Statskontoret skulle deraf föranledas tillökning af tjänstemän
derstädes med en. I Riksgälds-kontoret skulle indragning derigenom
kunna ske af flere tjänstemän. Då kontoret på det sättet endast komme
att hafva till åliggande att handhafva rikets gäld, så kan intet skäl fin-
nas att personalen behöfver vara större än Allmänna Hypotheksbanken
har. Den består derstädes för närvarande endast utaf fyra, nemligen
sekreteraren, kamereraren, och tvänne bokhållare.

Hypotheksbankens och Riksgälds-kontorets obligationsskuld är nu
ungefärligen lika stor. I Riksgälds-kontoret skall sålunda omkring ett
dussin tjänstemannaplatser kunna indragas emot det att tillökningen af
tjänstemän i Statskontoret endast behöfver utgöras af en högst två,
på samma gång som arbetet i landtränterierna förenklades och för-
minskades.

Då frågan om testaments-bevillningen blir genom Fullmäktiges framställning föremål för Riksdagens pröfning, behöfver jag derom nu icke yttra mig.

Slutligen vågar jag häntyda på möjligheten att genom den af mig föreslagna förändring afslutandet af riksboksslutet torde kunna åstadkommas minst ett halft år tidigare än nu kan ega rum.

Om remiss till Stats-Utskottet får jag vördsamt anhålla.

Stockholm den 30 Januari 1873.

D. von Schulzenheim.
